

Obsah

PŘEDMLUVA (J. LANGMEIER)	9
I. PSYCHOTERAPEUTICKÁ PROBLEMATIKA ZDRAVOTNÍCH PORUCH V DĚTSTVÍ (K. BALCAR)	15
Úloha psychologických činitelů u zdravotních poruch dětí	15
Duševní vlivy v etiopatogenezi poruch tělesných, duševních a sociálních	15
Vývojově-psychologické předpoklady duševních poruch u dětí	19
Pojetí psychoterapie	22
Cíl psychoterapeutické činnosti	25
Zaměření terapeutické práce	26
Způsob zásahu terapeuta	27
Uspořádání terapeutické situace	27
Obecné otázky psychoterapie s dětmi	30
Formy psychologické pomoci dětem	30
Klinické psychologické poradenství	30
Psychologické vedení	31
Vlastní psychoterapie	33
Indikace a prognóza v psychoterapii dětí	33
Vedení psychoterapie u dětí	35
Psychoterapeutický vztah s dětmi	37
Podmínky v osobě dítěte	38
Podmínky v prostředí dítěte	39
Prostředky psychoterapeutické činnosti s dětmi	41
Řízená stimulace jednotlivých funkcí	41
Hra	43
Cílená činnost	45
Rozhovor	46
Tvůrčí prostředky v psychoterapii dětí	48
Psychoterapeutický režim léčebného oddělení	50
Psychoterapeutické zásahy do prostředí dítěte	51
II. INDIVIDUÁLNÍ PSYCHOTERAPIE (K. BALCAR)	53
Sugestivní postupy	54
Povaha sugesce a zjišťování sugestibility u dětí	54
Terapeutické využití prosté sugesce u dětí	57
Povaha hypnózy u dětí	59
Indikace hypnoterapie u dětí	61
Vedení hypnózy u dětí	63
Technika terapeutického působení hypnotickou sugescí	67

Racionálně-terapeutické postupy	69
Racionálně-emotivní terapie u dětí	70
Postup racionálně-emotivní terapie	72
Technické prvky racionálně-emotivní terapie	74
Individuální racionálně-emotivní terapie s dětmi	75
Kognitivní sebeřízení u dětí	79
Techniky k navození terapeutické změny	80
Techniky slovního sebeřízení	83
Strategie uplatnění sebeřídících postupů	85
Emocionálně-terapeutické postupy	86
Psychodynamické pojetí poruchy a léčby	86
Postupy využívající vědomého vhledu	89
Neinterpretující psychodynamické postupy	91
Postupy životní reorientace	93
Nácvikové postupy	96
Nácvik chování	97
Kladné zpevňování	102
Nápodoba vzoru	104
Vyhasínání	106
Protipodmiňování strachu	107
Přesycení	110
Negativní nácvik	111
Averzivní podmiňování	112
Nácvik fyziologických funkcí	114
Autogenní trénink	115
Respondentní podmiňování tělesných funkcí	119
Operantní podmiňování tělesných funkcí	121
III. RODINNÁ PSYCHOTERAPIE	123
Povaha rodinné psychoterapie (J. LANGMEIER, K. BALCAR)	123
Indikace rodinné terapie	127
Průběh a vedení rodinné terapie	128
Metody rodinné psychoterapie (K. BALCAR)	132
Behaviorální přístup R. Libermana	134
Postup „rodinné úmluvy“	138
Komunikačně-interakční přístup V. Satirové	140
Strukturní přístup S. Minuchina	145
Vedení strukturní rodinné terapie	150
Techniky strukturní rodinné terapie	156
IV. SKUPINOVÁ PSYCHOTERAPIE (J. ŠPITZ)	166
Povaha skupinové psychoterapie	166
Sestavení terapeutické skupiny	170
Formy skupinové psychoterapie	176
Skupinová psychoterapie hrou	176
Vybavení herny	177
Chování terapeuta	179
Činnostní skupinová psychoterapie	180
Rozhovorová skupinová psychoterapie a pomocné postupy při práci se skupinou	185
Rodičovská diskusní skupinová terapie	191

V. LÉČEBNÉ SPOLEČENSTVÍ (J. ŠPITZ)	200
Vztah mezi psychoterapií a socioterapií	200
Principy léčebného společenství s dětmi	201
Živé učení v léčebném společenství	203
Význam tradic a kultura společenství	205
Paremiologická terapie v léčebném společenství	210
Od dětské komunity ke společenství rodin	212
VI. NĚKTERÉ SPECIÁLNÍ ÚSEKY PSYCHOTERAPIE U DĚTÍ	215
Děti zanedbané a deprivované (J. LANGMEIER)	216
Děti týrané a zneužívané (J. LANGMEIER)	224
Děti psychotické (J. ŠPITZ)	228
Děti mentálně retardované (J. LANGMEIER)	231
Děti s primárně somatickým chronickým onemocněním (J. LANGMEIER)	234
Význam psychoterapie nemocných dětí	234
Principy týmové práce v psychoterapii nemocných dětí	236
Obecný cíl psychoterapie nemocných dětí	237
Dílčí cíle psychoterapie nemocných dětí	240
Formy psychoterapie nemocných dětí	244
Individuální psychoterapie nemocných dětí	244
Skupinová psychoterapie nemocných dětí	256
Rodinná psychoterapie nemocných dětí	256
Svépomocné skupiny	259
Děti s psychosomatickými poruchami (K. BALCAR)	261
Psychoterapie průduškového astmatu	263
Psychoterapie mentální anorexie	266
Psychoterapie obezity	270
Psychoterapie pomočování	272
Psychoterapie koktavosti	276
Psychoterapie u dalších psychosomaticky podmíněných poruch	280
Nervově podmíněné záchvaty	280
Poruchy funkce trávicího ústrojí	281
Psychogenní horečka	282
Neurodermatózy	283
ZÁVĚRY (J. LANGMEIER)	284
LITERATURA	289